

PATVIRTINTA
Ukmergės Antano Smetonos
gimnazijos direktoriaus 2020 m.
rugsėjo 4 d. įsakymu Nr.V1-82

GAMTOSAUGINIŲ MOKYKLŲ PROGRAMOS VEIKLOS PLANAS 2020 – 2021 m.m.

Projekto veiklos lūkesčiai:

- mokiniai įgis darnaus vystymosi gebėjimus ir nuostatas, prisidės prie darnaus visuomenės vystymosi – asmeniškai ir bendruomenėje, vietos ir pasaulio mastu principu: „mokysis mokytis“, „veikti“, „būti“, „gyventi ir dirbti drauge“;
- atliks praktines veiklas ir pagilins turimas aplinkosaugines kompetencijas;
- rūšiavimo įgūdžių bei įpročių formavimas/is - tęstinis aplinkosaugos klausimo „Ar rūšiuoji?“ tapimas klausimu „Kaip rūšiuoji?“.

1. Gamtosauginis komitetas.

Vadovai: direktorius Adolfas Girdžiūna, IIIa klasės gimnazistė Viktorija Amankavičiūtė, koordinatorė biologijos mokytoja Elvyra Kriaučiūnienė.

Nariai. Mokinių prezidentas Simas Stankevičius, I-IV klasių gimnazistai (14), mokytojai: technologijų - Artūras Žilinskas ir Edita Pečiulienė, lietuvių kalbos – Zita Markauskienė, dailės - Romualda Zareckienė ir Jolita Šlepetienė, direktoriaus pavaduotojas ūkio reikalams Vigantas Šulskas, darbuotoja - Vyda Totoraitienė. Talkina dalykų metodinių ratelių pirmininkai.

2. Informavimas apie atliekamą ir atliktą aplinkosauginę veiklą gimnazijoje:

- rašyti straipsnius į gimnazijos ir rajono dienraščius;
- atliktos veiklos vizualijas skelbti gimnazijos, rajono, projekto svetainėse: www.ukmergietis.lt, www.smetona.ukmerge.lm.lt, www.ukzinios.lt, www.gamtosauginismokyklos.lt;
- rengti nestacionarius projekto veiklos standus, instaliacijas.

3. Integracija. Aplinkosaugos temas, projekto veiklos sritis bei išsikeltus veiklos tikslus ir uždavinius integruoti :

- **ugdymo procese į:**
- ugdymo proceso dalykų pamokas;
- klasės valandėles ir klasių veiklą;
- neformalaus švietimo užsiėmimus;
- socialinio emocinio ugdymo programą (SEU);
- savanorystės veiklą;
- socialinę veiklą;
- karjeros ugdymo programą;
- **bendruomenės erdvėse** – interjero ir eksterjero puoselėjimas, sveikos bei saugios aplinkos kūrimas;
- **su COVID – 19** situacija.

4. Įtraukimas. Bendra veikla su:

- ikimokyklinio ugdymo įstaigomis;
- Vilniaus regiono aplinkos apsaugos departamento Ukmergės filialu;
- savivaldybės viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriumi;
- UAB „Ukmergės paslauga“ ir „Butų ūkis“;
- miesto seniūnija;

- AB „Ukmergės vandenys“;
- gimnazijos taryba, administracija;
- asmeninės ir grupinės mokinių, tėvų ir kitų žmonių iniciatyvos;
- Ukmergės rajono jaunimo iniciatyvos.

5. Tyrimas.

Tęsiame aplinkosauginę veiklą. Mokinių gamtosauginis komitetas 2019 – 2020 m.m. atliko bendruomenės aplinkosauginio išprusimo bei atliekų tvarkymo mokykloje ir namuose įgūdžių/įpročių tyrimą. Duomenys padiktavo, kad gimnazijos aplinkosauginės veiklos prioritetu išlieka - atliekos ir jų tvarkymas.

Atliktos veiklos pokytis toks, kad gimnazijoje padaugėjo šiukšlinių, t.y. nupirkto ir gimnazijos teritorijoje bei pastato viduje pastatytos naujos šiukšlinės rūšiavimui. Direktorius su pavaduotoju ūkio reikalams nuolat rūpinasi gimnazijos išorės ir vidaus sveika bei saugia aplinka. Pagaminti ir priklijuoti logotipai/lipdukai prie elektros jungiklių ir vandens čiaupų nuolat kviečia/skatina taupyti elektros energiją bei vandenį. Pastebime, kad bendruomenės narių ekologinė savimonė stipėja: mažėja popieriaus atliekų, kai kurie darbai rašomi ant kitos pusės, stengiamasi taupyti vandenį, t.y. užsukti kranus ir neleisti be reikalo tekėti, taupyti elektrą dienos metu, daugėja savanorių gimnazistų aplinkosaugos srityje/veikloje, kai kurie mūsų gimnazistai inicijuoja aplinkosaugines veiklas gimnazijos mokinių tarybos veikloje bei rajono jaunimo organizacijose.

Stengiamės ne tik užrašyti ar užfiksuoti, bet ir stebėti bei aptarti aplinkosauginės veiklos pokytį - kaip klausimas „Ar rūšiuoji Tu?“ tampa klausimu „Kaip rūšiuoji Tu?“.

6. Veiksmų planas.

Tikslai ir uždaviniai:

1 tikslas. Siekti, kad gimnazijos bendruomenės nariai įgytų būtinas aplinkosaugines kompetencijas, teikiančias galimybę prasmingai dalyvauti bei inicijuoti veiklas gimnazijos, rajono bei visuomenės gyvenime.

Uždavinys. Aptarti aplinkosauginio išprusimo bei atliekų rūšiavimo bendruomenėje apklausą, įvertinti esamą situaciją ir parengti įgyvendinimui gamtosauginių mokyklų programos veiklos planą.

2 tikslas. Inicijuoti kuo daugiau bendruomenės narių dalyvauti gimnazijos aplinkosauginės veiklos veiksmų plano bei aplinkosauginės veiklos įgyvendinime, sklaidoje bei įtraukti kitas įstaigas.

Uždavinys. Įgyvendinti plane numatytas ir kitas nenumatytas aplinkosaugines veiklas, t.y. mokytis veikti ir būti praktinėje veikloje, kurioje ugdytųsi asmens savybės, įgalinančios siekti ekologiškesnės gyvenimo kokybės namuose, mokykloje, kitur.

3 tikslas. Aptarti, pristatyti atliktą veiklą, projekto lūkesčius.

Uždavinys. Vykdyti atliktos veiklos pristatymus, įsivertinimus bei sklaidą - stebėti, aptarti, reflektuoti, kritikuoti, pasimokyti iš pačių bei kitų patirties, motyvuoti bendruomenės narius bendrai aplinkosauginei veiklai dabar ir ateityje.

Problema/ Teiginys	Veiksmai, kurie galėtų išspręsti problemą	Kaip įgyvendinsime numatytus veiksmus?	Laukiami rezultatai
Gamtosauginio komiteto sudarymas.	Gamtosauginio komiteto narių koregavimas/kaita pasikeitus mokslo metams.	Savanorystės principu. Pageidautina, kad būtų bent vienas klasės atstovas, mokytojų metodinio ratelio narys, techninio personalo atstovas.	Sustiprinsime aplinkosaugines ir komunikavimo kompetencijas bendruomenėje - greičiau pasklis žinia. Sustiprinsime motyvaciją „mokytis/s mokytis“, „veikti“, „būti“, „gyventi ir dirbti drauge“.

Aplinkosauginė situacijos analizė, veiklos plano sudarymas, paskelbimas bendruomenėje.	Išnagrinėti/aparti 2019 – 2020 m.m. atlikto aplinkosauginio išprusimo bei atliekų rūšiavimo situacijos bendruomenėje tyrimą.	Atrasti atlikto tyrimo silpnąsias ir stipriasias vietas atliekų tvarkymo srityje. Aptarti prioritetinės srities – atliekų tvarkymas, svarbos argumentus, parengti veiklos planą, paskelbti svetainėje.	Formuojama nešiukšlinimo ir atliekų tvarkymo motyvacija, įpročiai bendruomenėje, kitur. Aplinkosauginių kompetencijų ugdymas.
Šiukšlinimo ir atliekų tvarkymo intergacija su mokyimu/si.	Aplinkosauginių/gamtosa uginių temų bei COVID – 19 situacijos nagrinėjimas formalioje ir neformalioje ugdymo/si veikloje.	„Ekologija, šiukšlinimas, atliekų tvarkymas“ srities plėtojimas užsiėmimų metu - įvairių dalykų pamokose bei neformalaus ugdymo užsiėmimuose. Turimą patirtį ar IT informaciją susieti su GMP, Europos komisijos, EPA, ATC, kitų aplinkosauginių įstaigų/organizacijų bei visuomenės sveikatos centrų rekomendacijomis ar veikla, Lietuvos „Žalioji knyga“ turiniu, kitais šaltiniais.	Sieksime aplinkosauginės atsakomybės/išprusimo
Dienos praktikumai „Mokomės būti praktiškais ir taupiais“.	Reakcijos į raginimą taupyti tyrimas ir rezultatų sklaida. Integruotas matematikos, biologijos, chemijos, fizikos, dailės bei technologijų ugdymas/is.	Surinkti šiukšles iš visų gimnazijoje esančių šiukšlinių, pasverti, atlikti skaičiavimus, surūšiuoti ir iš jų padaryti simbolius. Atlikti stebėjimus ir skaičiavimus apie vandens išnaudojimą, aptarti taupymo galimybes. Lipdukų „Taupyk vandenį“ svarbos refleksija. Atlikti stebėjimus ir skaičiavimus apie elektros išnaudojimą, aptarti taupymo galimybes. Lipdukų „Taupyk elektrą“ svarbos refleksija. Argumentų apie šiukšlinimo žalą bioįvairovei, žmogui bei aplinkai rinkimas, kaupimas ir forminimas lipdukų gamybai. Pagaminti lipdukus apie atliekų tvarkymo būtinybę.	Ugdysime asmens savybes, įgalinančias siekti ekologiškesnės gyvenimo kokybės namuose, mokykloje, kitur.
Įtraukti kitas įstaigas. Bendra veikla su savivaldybės	Atliekų tvarkymo situacijos bei perspektyvų nagrinėjimas rajone ir	Mokytojos E.Kriaučiūnienės paskaita „Atliekų tvarkymo ekologiniai ir ekonominiai aspektai“ ir savivaldybės	Sieksime ekologiškesnės gyvenimo kokybės rajone, mokykloje,

viešosios tvarkos ir aplinkosaugos skyriumi.	šalies kontekste.	atstovo A. Dutkaus paskaita „Ukmergės rajono atliekų tvarkymo klausimai“. Diskusijos.	namuose, kitur. Karjeros ugdymas. Mokymės mokydami kitus.
Savanorystė.	Bendradarbiavimas su ikimokyklinėmis įstaigomis.	Ekologinės pamokos ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Sutarčių su įstaigomis dėl savanorystės sudarymas.	Aplinkosauginės veiklos sklaida ir įtraukimas būti sąžiningu gamtoje nuo mažens. Ugdysime komunikavimo kompetencijas. Mokymės mokydami kitus.
Mokymės rūšiuoti. Jei ne tu – tai kas?	Kūrybinė - praktinė veikla. Kritinis mąstymas. Biologijos, technologijų, dailės, tarptautinio projekto „Let's robot waste“ su Slovėnais ir Vengrais integruota veikla.	Parengti informatyvų bei menišką ir patrauklų stendą apie atliekų žalą, išteklių švaistymą ir rūšiavimo svarbą.	Mokymės rūšiuoti per praktinę veiklą, motyvuosime rūšiuoti visus - tėvelius ir skeptikus. Mokymės mokydami kitus.
		Pagaminti iš atliekų nykstančių dėl aplinkos taršos organizmų instaliacijas – vėžlys, pingvinas, ant kurių pritvirtinsime informatyvius lipdukus apie atliekų tvarkymo svarbą.	
	Akcijų organizavimas.	Tęsti akciją „Rašiklis kitaip“. Rinkti nenaudojamus rašiklius ir pagaminti eksponatą „Atliekos antras gyvenimas“.	
COVID – 19 iššūkis ir atliekos.	Aiškintis, kaip pasielgti su galimai virusais užterštomis higienos priemonėmis?	Atlikti apklausą „Gamtosauginių mokyklų septynių žingsnelių integravimas kovojant su COVID - 19“, apie kaukių, guminių pirštinių naudojimą ir sunaikinimą. Kreiptis pas specialistus dėl teisingų patarimų.	Higienos, teisingo rūšiavimo, sveikos ir saugios aplinkos įgūdžių ugdymas.
Įsivertinkime. Dalinkimės patirtimi.	Pasitikrinkime aplinkosauginės žinias, gebėjimus ir nuostatas, pasidalinkime patirtimi.	Dalyvavimas gimnazijos, rajono, respublikiniuose konkursuose, akcijose, Žemės dienos renginiuose, gimnazijos gamtos ir tikslųjų mokslų renginiuose.	Mokymės mokydami kitus.
Kur esame? Kas toliau?	Atliktos veiklos pristatymas:	Konferencija, gimnazijos informacinis TV, spauda,	Dalinsimės patirtimi, reaguosime į pastabas

	informavimas, motyvavimas įtraukimas veiklos tęstinumui kartu.	svetainės.	ar kritiką, veiksime toliau...
Ataskaitos rengimas	Siekti apdovanojimo Žaliaja vėliava, sertifikatu.	Suburti gamtosauginį komitetą ir parengti ataskaitą pagal reikalavimus. Ataskaitą pristatyti bendruomenėje., skelbti svetainėje.	Būsime įvertinti šalies koordinatorių, įsivertinsime patys.

7.Priežiūra ir įvertinimas. Naują veiklą stengtis planuoti aptarus atliktos veiklos rezultatus, išnagrinėjus esamą situaciją, nustačius pokytį.

8.Informavimas. Gamtosauginių mokyklų programos veiklos sklaidą gimnazijos bendruomenėje ir Ukmergės visuomenėje organizuoti po kiekvienos įdomios/ aktualios veiklos.

9.Gamtosaugos kodeksas: „Gamtosaugos mokomės mokydami kitus“. Kodeksas toks todėl, kad gimnazistai gamtosaugines veiklas inicijuoja bei atlieka savarankiškai, stengiasi dalintis patirtimi įtraukdami bendraminčius, veda ekologines pamokėles ikimokyklinio ugdymo įstaigose savanoriaudami.

Parengė
Elvyra Kriaučiūnienė